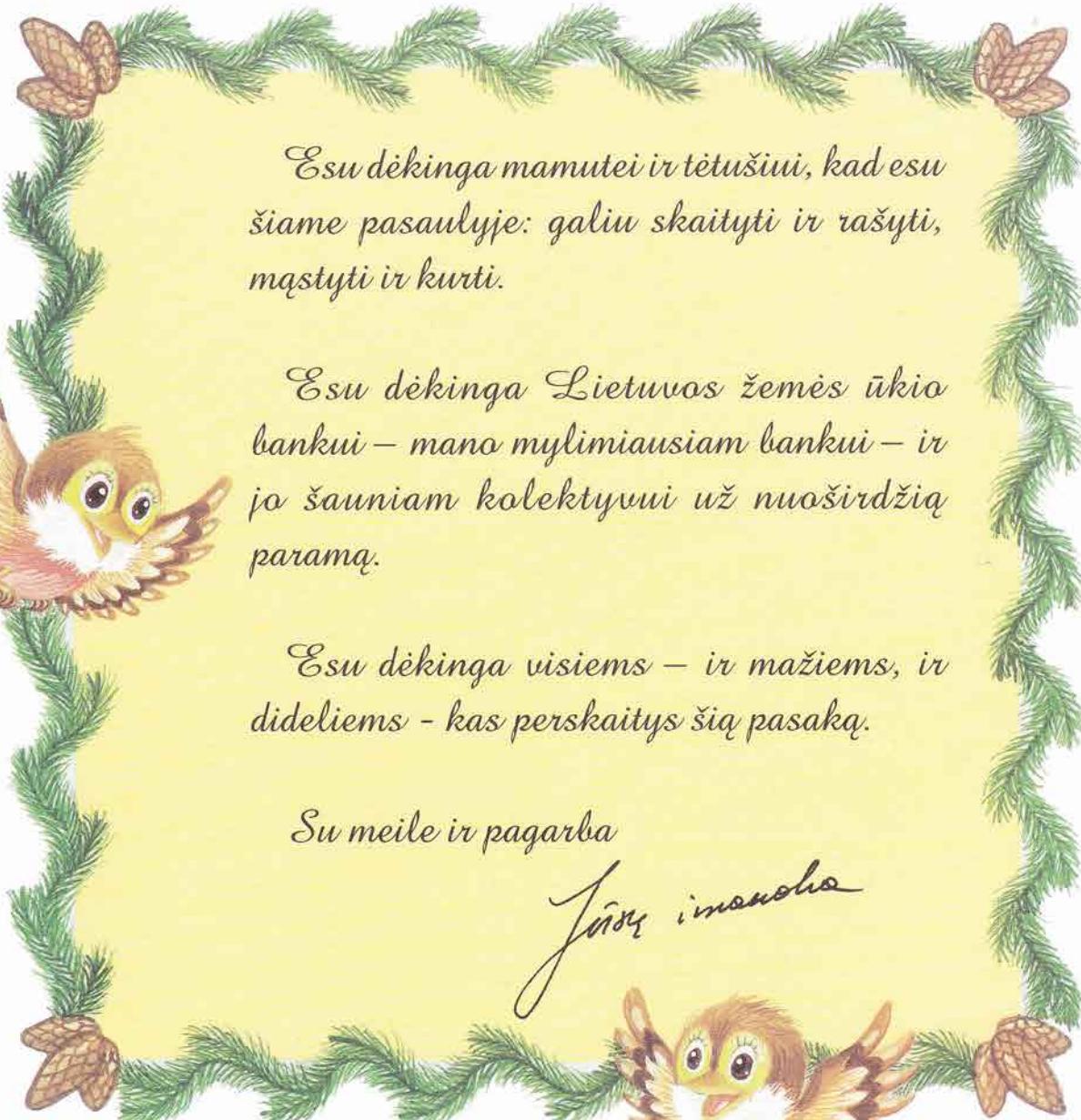

Imandra Nekrošiūtė-Daukšienė

MONIKA IR MONETA

LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO BANKAS

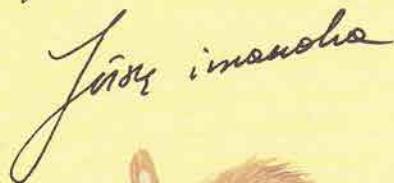
*Esu dėkinga mamutei ir tėtušiui, kad esu
šiame pasaulyje: galiu skaityti ir rašyti,
mąstyti ir kurti.*

*Esu dėkinga Lietuvos žemės ūkio
bankui – mano mylimiausiam bankui – ir
jo šauniam kolektyvui už nuoširdžią
paramą.*

*Esu dėkinga visiems – ir mažiems, ir
dideliems - kas perskaitys šią pasaką.*

Su meile ir pagarba

Jūratė Inanienė

Imandra Nekrošiūtė-Daukšienė

MONIKA IR MONETA

Dailininkė Vida Alesienė

Vilnius, 2001

Tai nutiko baltaskarę žiemos naktį.
Į Monikos kambarį liejosi mėnesieną,
o ant palangės, šalia žydinčio
kaktuso, lyg tykodamas
pelį, murksojo
Katinas.

Jau metai, kai molinio Katino pilve
gyveno darni monetų draugija:
centai, litai – vieni didesni, kiti
mažesni, bet visiems užteko
vietos, visi mielai ir
džiaugsmingai priimdavo
kaskart į taupyklę
įkritis naujaji
drauga.

Ši sykį Monikos gimtadienio proga į taupyklę buvo garbingai įdėtas naujutėlaitis dešimties litų banknotas. Visų nuostabai naujokas įžūliai émė įzeidinéti monetas, esą jos sunkiasvorës, tarškančios barškančios menkystos. Monetos supyko: émė kumščiuoti dešimtličių. Pasipūtėlis irgi nenusileido. Kilo smarkus barnis.

Tuo metu netikėtai atsivérė orlaidė, pūstelėjo žvarbus vėjo gūsis, sujudėjo užuolaidos.

Kambaryje dar labiau sutemo. Mėnulio pilnatį užklojo juodi sunkūs sniego debesys. Ėmė šėlti pūga.

Stovintis ant palangės kaktusas iš baimės susigūžė lyg norėdamas pasislėpti nuo ledinių Šalčio žnyplių. Dzingu-lingu suvirpėjo suskambėjo kabantys ant eglutės žaisliukai.

Gamta siautėjo ir draskėsi. Nerimo, barėsi ir pykosi skardžiabalsis banknotas su monetomis. Vargšas Katinas nuo vidinio-piniginio konflikto taip įsisiūbavo, jog, kryptelėjės ant šono, nubildėjo nuo palangės ir sudužo.

Pabirę pinigėliai atsidūrė kas kur: viena moneta nuriedėjo į pelės urvelį, kita – užkrito už lovos, trečia – šoktelėjo į Monikos šlepetę. Išpuikėlis banknotas vėjo buvo nupūstas į kampą ir virpėjo tarytum epušės lapas. O penkių litų moneta įkrito tiesiai į ... Monikos sapną.

- Eime, Monika, greičiau, - émė raginti Moneta, paémusi už rankos savo draugę, - noriu pasižvalgyti po vakaréjantį miestą.

Kai jos atsidūrė gatvėje, Moneta mosteléjo rankute ir prie jų sustojo didelė šarvuota mašina, ant kurios buvo užrašyta: "Inkasacija".

- Ar galétuméte mus pavežeti? – paklausė Moneta.

- Tave mes mielai priimtume – kaip tik dabar važiuojame į Banką. Bet mergaités – negalime. Mes esame ne taksi - vežame pinigus, o ne žmones, - mandagiai paaiškino ginkluoti vyrukai.

- Ne, tai ne – juk išsiskirti su drauge negaliu! – tarė Moneta ir atsisveikino.

Žingsniuoti
klaidžiomis
senamiesčio
gatvelėmis
buvo ne itin
jauku, ir Moneta
panoro būti įdėta į
kišenę. Čia,
Monikos
kailinukuose,
Monetai tapo kur
kas drąsiau.

Minutėlę paėjėjusi,
Monika staiga čiuptelėjo ir
pastebėjo, kad kišenélė kiaura ir tuščia –
Monetos joje nebuvo.

- Aš ją pamečiau! Pamečiau geriausią savo draugę! –
suklykė Monika ir pasileido atgalios.

Laimei, Monetą apšvietė geraširdžio žibinto žvilgsnis.
Ji buvo greitai surasta, įstrigusi tarp grindinio akmenų.

- Verčiau tu eik šalia manės, matysiu ir nepamesiu iš akių, -
nusprendė Monika.

Tačiau vos paspartinusi žingsnį,
Monika išgirdo spiegiantį balselį:

- Gelbėkit!!!

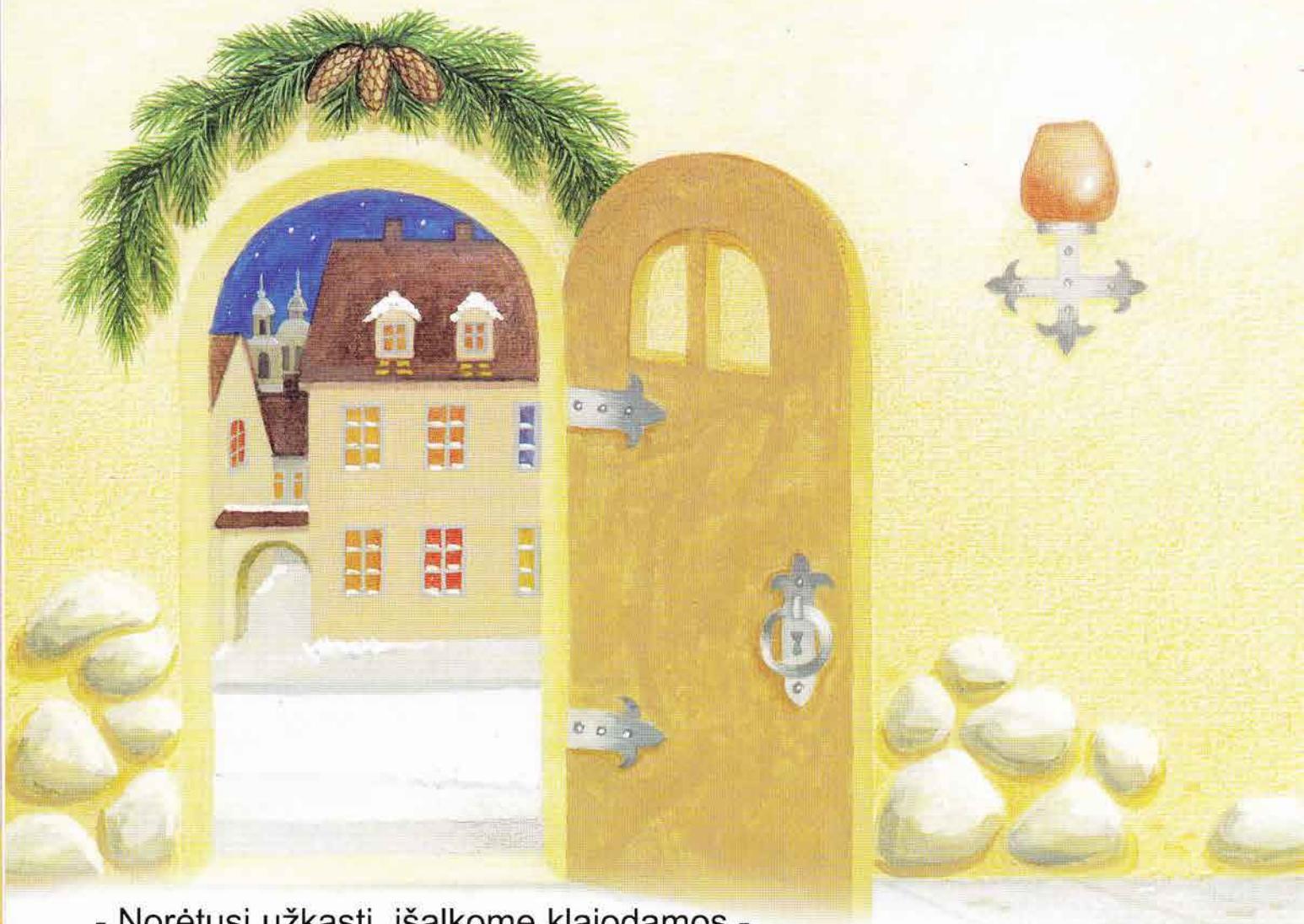
Baisioji būtybė – juodu apsiaustu ir
varnos snapu - jau tempėsi Monetą į
skersgatvę, norėdama ją nugvelbti.

- Vagiše, atiduok mano Monetą,
nes pakviesiu policininką! – pagrasino
Monika.

„Ach, kiek rūpesčių ir pavoju su
pinigais”, - pagalvojo Monika,
antrākart išgelbėjusi
savo draugę.

- Norėtusi užkasti, išalkome klajodamos,-
nutarė bičiulės ir pravėrė jaukios užeigos duris.
- Malonékite dvi porcijas ledų, - mandagiai paprašė Monika.
Padavėjas kaipmat atnešė ledų su vaisiais, o po minutėlės prięjės
paaiškino, jog privalo pasiimti Monetą – juk už ledus dera sumokėti.
- Ach, kaip aš anksčiau nepagalvojau! – susijaudino Monika.
- Nenusiminkite, - émė raminti prie jų prisédęs ponaitis, - aš jus vaišinu, - ir
išsitrukė nedidelę spalvingą plastikinę kortelę.

- Kas tu tokia? – paklausė nustebusi Moneta. – Aš esu Penkialitė Moneta, o tu?

- Aš esu Mokėjimo Kortelė, mano vardas Maestro! Malonu susipažinti, - ir ištiesė lanksčią plastikinę rankelę. – Aš – tai mano šeimininko piniginė. Beje, niekas kitas – tik jis, aš ir Bankas – žinome, kiek manyje yra pinigų. Dabar padavėjas, mane paėmės brūkštels per šonelį tokiu aparatu – ir bus atsiskaityta, t.y. apmokėta už jūsų ledus,- išdidžiai paaiškino

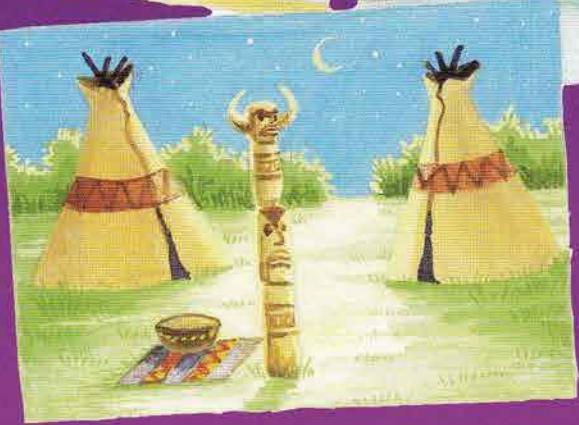
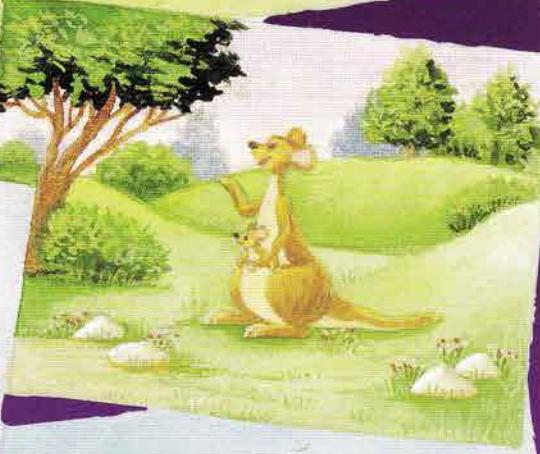
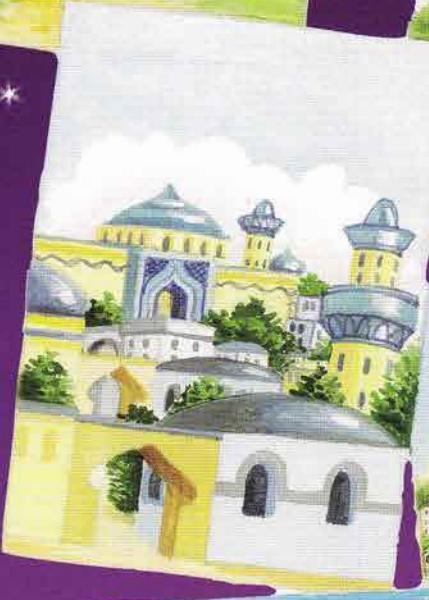
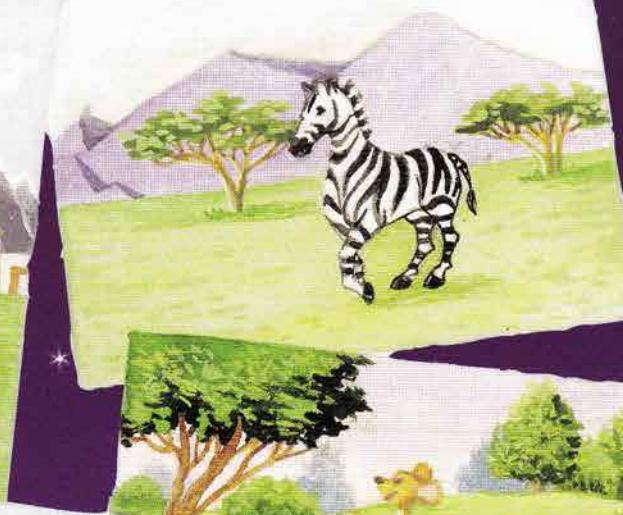
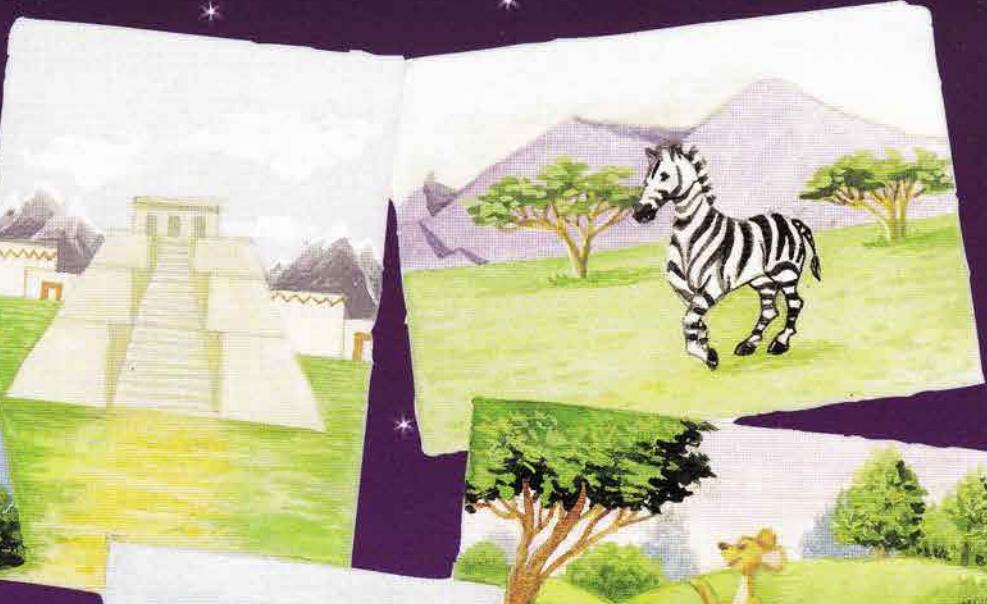
Maestro.

-
- Mane turėti yra labai saugu ir patogu, - toliau porino Kortelė. - Na, kad ir parduotuvėje. Šeimininkas į vežimėlį prisideda prekių, prie kasos tik brūkšt — ir jau galima eiti. Tiesa, taip šeimininko sąskaita Banke (t.y. pinigų suma) mažėja, bet jis nuolat mane papildo, todėl vargo nematome. Tiesa, kartą mane buvo pavogę...
 - Koks siaubas! – suklykė Moneta, prisiminusi sutiktos vagišės kėslus.

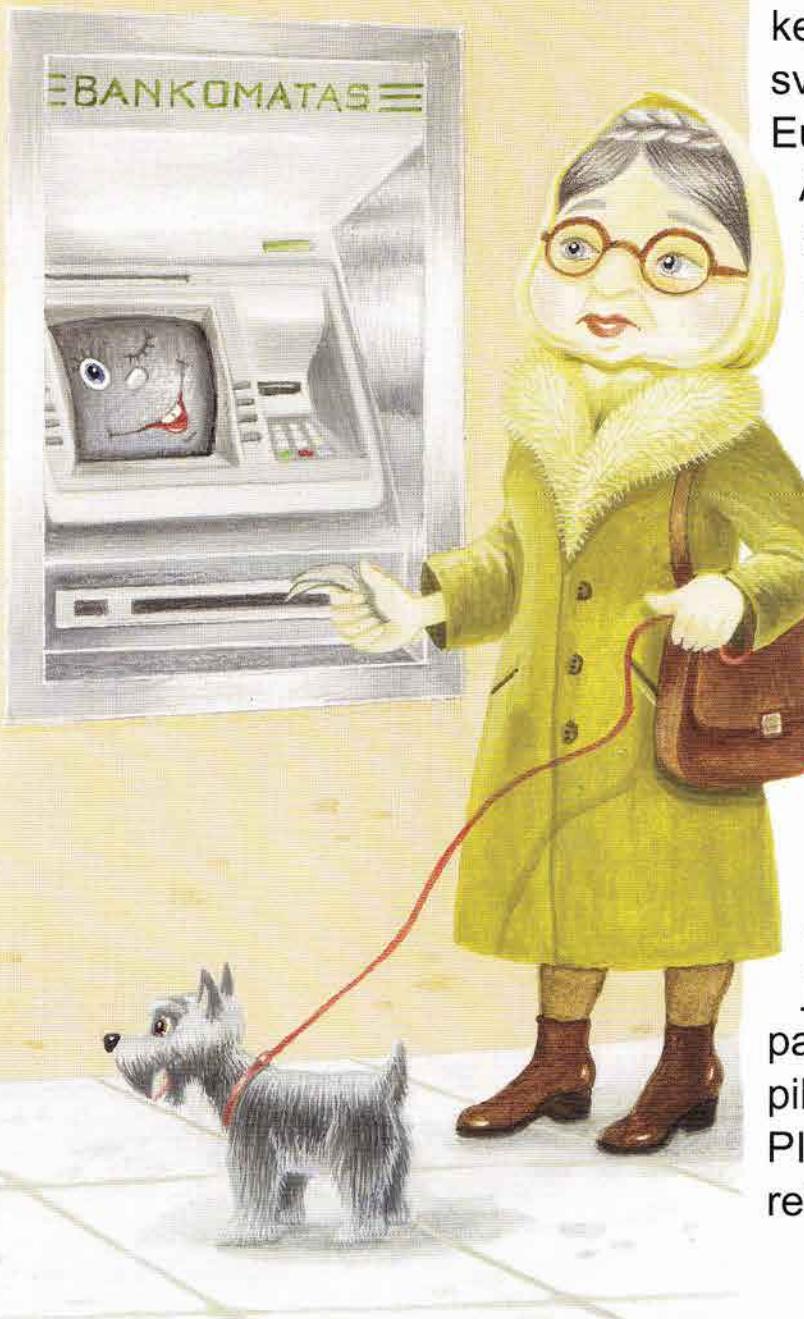
- Nieko baisaus, - patikino Maestro. – Na, kokia nauda ilgapirščiui? Aš juk ne tu, manimi taip paprastai nepasinaudosi. Mat pateikus kortelę, padavėjai ar pardavėjai reikalauja to žmogaus dokumento ir parašo, kad įsitikintų, jog tai tikrai šeimininko kortelė. Aš turiu daug draugių, įvairiais pinigų vardais, gyvenančių laisvai šeimininko piniginėje, bet jas visas persekioja nuolatinė baimė, kad jos bus pamestos ar pavogtos ir atsidurs nedorélių rankose. Atvirai kalbant, jos man pavydi.

Moneta net išsižiojusi klausėsi Maestro pasakojimo.

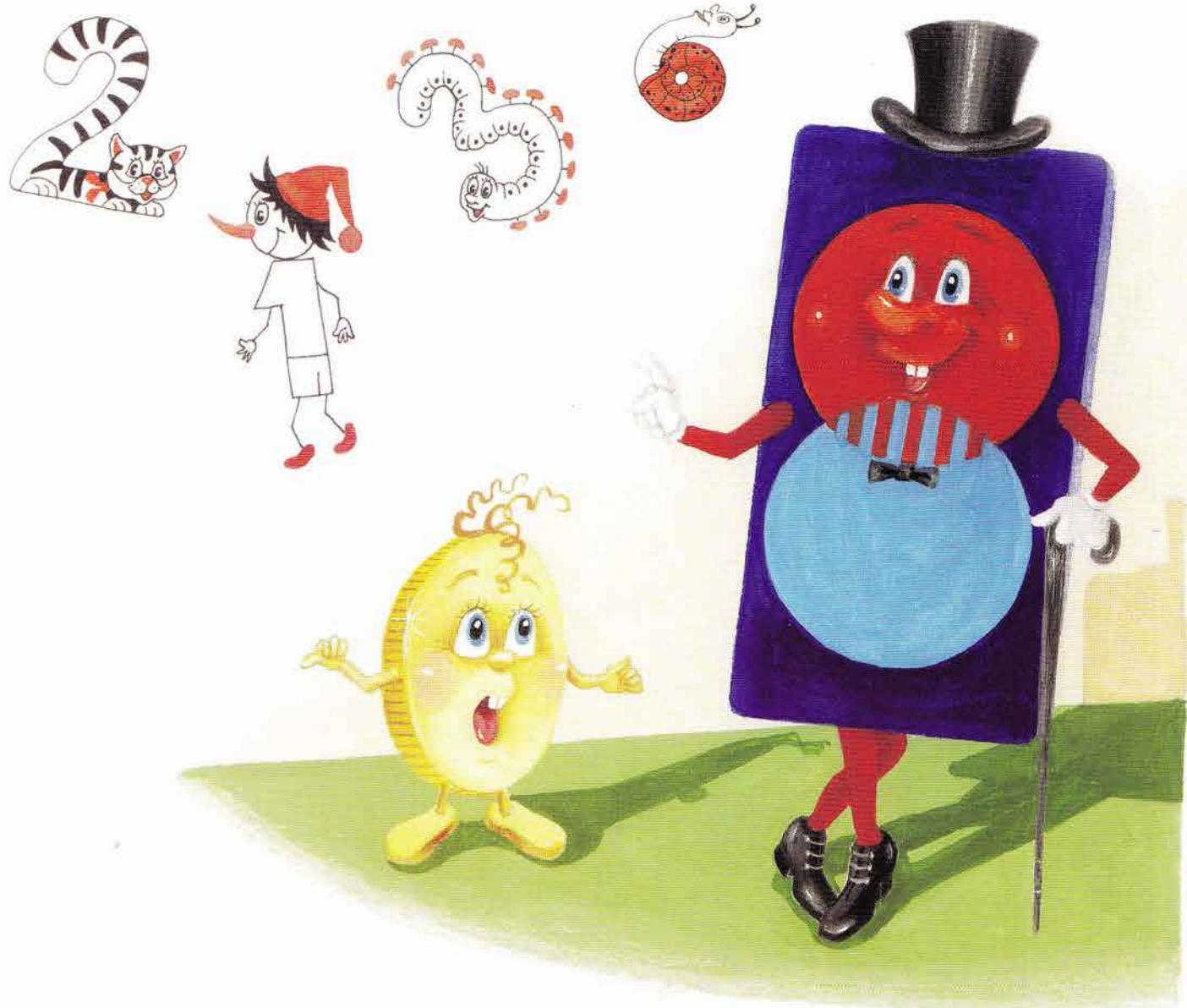
- Žinai, aš su šeimininku daug keliauju – kartais po šalis svečiasias: žvalgėmės po Europą ir Aziją, Ameriką ir Australiją – visko neišvardinsi... O kartais čia pat, gatvėje, aplankome mūsų draugą Bankomata – tokį storą, į sieną įmontuotą aparą, pilną banknotų. Iš jo pasiimame grynujų pinigų, kad galėtume, pavyzdžiui, turguje apsipirkti. Deja, dar ne visur mane taip svetingai priima, kaip to norėtusi – mat ne visur dar stovi tokie aparatai, kurie suprastu mano skaičių kalbą. O Bankomatas – gudruolis! Į jo burną įdėjus kortelę ir paspaudus keletą skaičių ant pilvoto stuomens – t.y. surinkus PIN kodą - galima pasiimti reikiamą pinigų sumą.

- Ar tas PIN kodas pavadintas PINokio garbei? Tai jis, užkasęs pinigelius, tikėjosi juos užauginti!? – paklausė Moneta.

- Ne, žinoma, ne! – émė kikenti Maestro. – PIN kodas – tai slaptas keturių skaičių derinys, žinomas tik šeimininkui. Antraip kiekvienas, pavogës mane, galëtų iš Bankomato pasiimti pinigu. Suaugusieji tą kodą vadina asmens identifikavimo kodu.

Monetai, klausantis tokį protingų Maestro minčių, ēmė svaigti galva, ir ji prisipažino turinti pakvēpuoti gaiviu oru. Monika tučtuoja išskubėjo Monetai įkandin.

Akimirkniu kelią joms pastojo keisti vaikiūkščiai: išsprogusiomis akimis ir mažais ragiukais. Pirmasis, rodydamas murzinu pirštu į Monetą, tarė:

- Ei, mergiote, paskolink man penkis litus! Garbės žodis, po metų grąžinsiu!

- Aš tau ne Bankas, kad skolinčiau, - atkrito Monika. – O kur garantija, kad grąžinsi? Kur sutartis? Kur įsipareigojimai? – prisiminusi tėčio darbinius pokalbius, išpyškino Monika, saugodama Monetą.

- Na, tada keičiam, - pasiūlė antrasis ir išsitraukė neaiškios kilmės suglamžytą banknotą. – Už tavo penkis litus aš tau duosiu Amerikos dolerį ir dar gausi čiulpinuką.

- O gal tas tavo doleris netikras? Be to, aš draugų neskolinu, nekeiciu ir nemainau, – atrėžė Monika ir, paémusি už rankos Monetą, nusivedė tolyn.

BANKAS

- Kas ten krykštauja, šokinėja, skamba? – sukluso Moneta, eidama pro pastatą, ant kurio buvo parašyta: "Bankas".

Pažvelgusios pro langą, jos pamatė gražią mašiną ir perskaitė: "Monetų skaičiavimo ir rūšiavimo aparatas". Jame buvo matyti daug subertų linksmai klegančių monetų. Visos jos atrodė laimingos ir saugios: mat netrukus bus suskaičiuotos, surūšiuotos ir atsidurs Banko saugykloje.

- Ir aš ten noriu! Ir aš noriu! – émė maldauti Monikos Moneta.
- Noriu į Banką! Noriu į Banką!!!!

- Kas nutiko, dukrele? Kas tau yra? Pabusk! – švelniai žadino Moniką mama.

- Čia tu, mama? – nustebusi paklausė Monika.

– O kur mano Moneta?

Ant palangės sveika ir išdidi stovėjo taupyklė. Šyptelėjės molinis Katinas paslaptingai mirktelėjo akį.

- Mamyte, šiandieną būtinai turime nueiti į Banką.

- Į Banką? Kodėl?

- Nes tik Banke yra saugu ir patikima. Ten mano pinigelių tikrai niekas nepavogs, aš jų nepamesiu. Jie ten laimingai augs, nes aš juos taupysiu ir po daugelio metų nupirksiu mums visiems didelį didelį namą.

Tądien Monika, senelis ir mama, paėmusios Katiną-taupyklę, nukeliavo į savajį Banką. Monika atidavė pinigelius ir atidarė pirmąjį savo gyvenime sąskaitą - VAIKŲ INDĖLĮ.

Kaskart, kai mama, tėtis, seneliai ar ji pati svečiuodavosi Banke ir papildydavo indėlių, Monikos pinigeliai augo ir gausėjo.

Monikos miegas tapo ramus ir nerūpestingas. Saldžiame sapne ją nuolatos lankydavo linksmi ir laimingi draugai – išdykélės monetos ir šlamantys banknotai, niūniuojantys smagią dainelę:

au dabar kiekvienas vaikas
Vis arčiau prie Banko laikos –
Kas taupyti centą moka,
Bankas su kaupu tam moka.

Nekrošiūtė-Daukšienė I.

Ne 85 Monika ir Moneta.
V.; „Alka”, 2001 – 32 p.

ISBN 9986-459-94-X

Tai pasaka, kurios herojės – mergaitė Monika ir jos draugė penkialė Moneta – kartu keliaudamos supažindina mažuosius skaitytojus su banko funkcijomis, paslaugomis bei skatina vaikus taupytį. Spalvingi dailininkės V. Alesienės piešiniai žaismingai atskleidžia „pinigų gyvenimą”, bankininkystės naujoves, keičiančias „katinus-taupykles”.

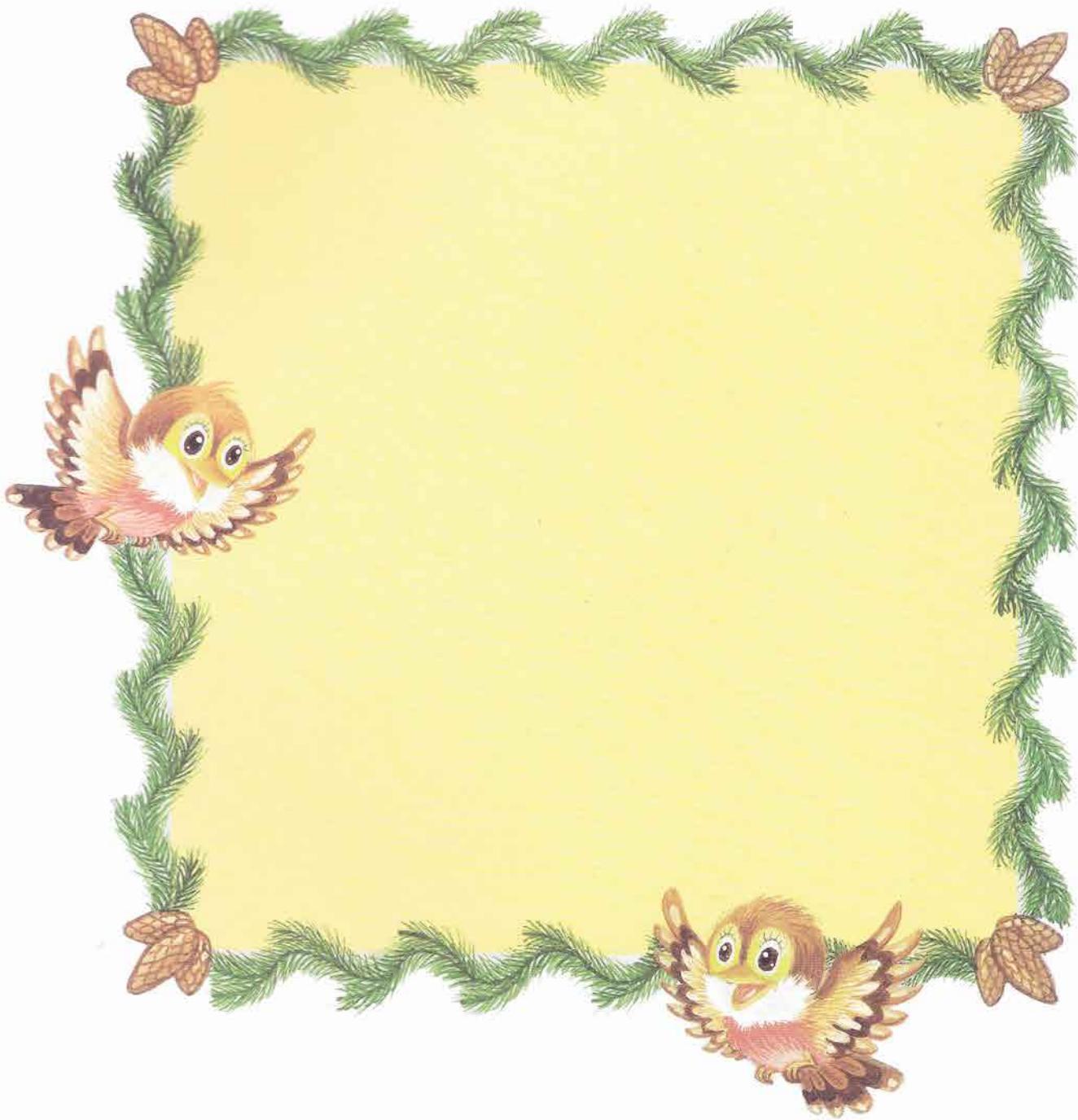
Tai jau antroji autorės knygelė vaikams.

UDK 888.2-93

Nekrošiūtė-Daukšienė, Imandra
Monika ir Moneta

Dailininkė Vida Alesienė

Įšleido UAB leidykla ALKA, Algirdo g. 31, 2009 Vilnius. Leidinys 111.
Spausdino IĮ „Petro Ofsetas“ Žalgirio 90, Vilnius tel. 733347
el. paštas: petroofsetas@vilnius.balt.net, Užsakymas 442

LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO BANKAS

Mes rūpinamės
Jūsų vaiko ateitimi
ir siūlome Jums
banko paslaugą —
VAIKŲ INDĒLIAI.

Jau šiandieną mažylio
vardu atidarykite sąskaitą,
ir pinigai aug kartu su
Jūsų vaiku!

VAIKŲ INDĒLIAI —
savarankiškų
žingsnių pagrindas!

